

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2558 ได้แก่ โรงเรียนขังคะหวีศิลป์ โรงเรียนท้าวราชภานุวงศ์ โรงเรียนพระมหาธาตุมูลนิธิมัธยม โรงเรียนนาคามพิทยาคม และโรงเรียนวัดอินทารามสงเคราะห์ จำนวน 231 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบ แนวคิด ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน การศึกษาทางโลก และ การศึกษาทางธรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ใน 8 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
- 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ (Five point Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการ ดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัด นครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test, ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการ LSD (Least Significant Difference)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการ กุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 136 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.35 มีอายุ 30 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.77 มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 54.41 และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.62

5.1.2 ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการ กุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดใน พระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้าน การ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้าน ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า

1) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้าน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหา น้อย พบว่า มีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรในท้องถิ่น อย่างครบถ้วน ส่วนมีการประกาศตัวบ่งชี้ว่าด้วยการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกบริบท มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด

2) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กำหนดปฏิทินรายงานการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ส่วน กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดระบบบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยกำหนดบทบาทภารกิจขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า นำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรมของโครงการอย่างเหมาะสม ส่วน มีการประชุมครู ผู้ปกครอง นักเรียน กรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือตามระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา และ รายงานและนำผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา ส่วน มีการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีการศึกษา แก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า มีการวางแผนและกำหนดวิธีการ สร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ส่วน ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียน

ไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

7) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อน คุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ เห็นชอบ ส่วน เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด

8) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า นำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการ บริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ส่งเสริมแนวคิดเรื่องการ ประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากร ทุกคน ส่วน ส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาควบคู่กับการทำงานปกติให้เกิดขึ้นกับ ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา

1) บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีระดับ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดใน พระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีระดับการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ยกเว้นด้านการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา เท่านั้น ที่ไม่แตกต่างกัน

3) บุคลากร ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำงานประเมินคุณภาพภายใน และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4) บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

5.1.4 ข้อเสนอแนะข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

บุคลากรผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ในทุกด้าน โดยด้านที่มีการเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะในประเด็นควรส่งเสริมให้มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายมีบทบาทในการกำหนด และประเด็นควรกำหนดให้มีมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้เฉพาะของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา รองลงมาคือด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีการนำเสนอแนะสูงสุดในประเด็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ควรดำเนินการให้เป็นปกติ และทำอย่างต่อเนื่อง และประเด็นสร้างความตระหนักให้ครู บุคลากรเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

5.2 อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง “การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ผลการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่าผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ

หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย¹ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิจัยของ **ธงชัย นำแสงจรรยาสุข**² ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับกระบวนการประกันคุณภาพภายใน และระดับการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ศึกษากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน และแนวทางการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ระดับกระบวนการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ **นฤมล ราชบุรี**³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบประเมินผล ด้านการปรับปรุงพัฒนา และด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านก็อยู่ในระดับมากทุกด้าน

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา

1) บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ ราชกิจจานุเบกษา, (2553), หน้า 26.

² ธงชัย นำแสงจรรยาสุข, กระบวนการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม : 2552), บทคัดย่อ.

³ นฤมล ราชบุรี, “การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : 2554), บทคัดย่อ.

ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เป็นสิ่งที่บุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการไม่แตกต่างกันไม่ว่าชายหรือหญิง จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันระหว่างบุคลากรชายและบุคลากรหญิง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พระฉัตรชัย อริณชโย (ยุทธการ)** ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามทัศนคติของบุคลากรในโรงเรียนพบว่า เพศมีระดับการปฏิบัติต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน⁴ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พจมาลย์ เศษน้อย** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสถานภาพบุคลากรการได้รับการฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน⁵

2) บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นไปเพราะว่าบุคลากรในโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีช่วงอายุที่กำหนดแตกต่างกัน 3 ช่วง คือ ต่ำกว่า 30 ปี 30 – 50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องใหม่ที่มีการดำเนินการหลังมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ จึงทำให้บุคลากรที่มีอายุเกินกว่า 51 ปี ขาดความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ จึงทำให้ระดับการดำเนินการต่ำกว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และ 30 – 50 ปี สอดคล้องกับผลการวิจัย

⁴พระฉัตรชัย อริณชโย (ยุทธการ), “การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต ๑”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

⁵พจมาลย์ เศษน้อย, “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีจังหวัดลพบุรี”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี, ๒๕๕๖), บทคัดย่อ.

ของ **นฤมล ราชบุรี**⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพ การศึกษาด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบประเมินผล ด้านการปรับปรุง พัฒนา และด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักพระพุทธศาสนา ผลการวิจัย พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านก็อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน คุณภาพการศึกษาโดยรวมก็อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตามอายุ มีความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) บุคลากร ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า บุคลากรใน โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีช่วง ประสบการณ์ในการทำงานที่กำหนดแตกต่างกัน 3 ช่วง คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องใหม่ที่มีการดำเนินการ หลังมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ จึงทำให้บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานที่เกินกว่า 11 ปี ขาดความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ จึงทำให้ระดับการดำเนินการต่ำกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ 50 – 10 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์พอเหมาะ ในขณะเดียวกัน กับที่บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งยังไม่ถึงวงรอบของการประเมินคุณภาพภายนอก แม้อยู่ในช่วงวัยที่เหมาะสมแต่ก็ไม่แตกต่างกับกลุ่มอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **นฤมล ราชบุรี**⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการ วางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบประเมินผล ด้านการปรับปรุงพัฒนา และด้านการ บริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า การประกัน คุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านก็อยู่ในระดับมากทุกด้าน คุณภาพการศึกษาโดยรวมก็อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบุคลากรที่มีระดับ

⁶นฤมล ราชบุรี, การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : 2554), บทคัดย่อ.

⁷ นฤมล ราชบุรี, การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : 2554), บทคัดย่อ.

การศึกษาต่างกัน มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าข้อมูลระดับการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา กำหนดไว้ว่าส่วนใหญ่ต้องจบในระดับปริญญาตรี โดยผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีถึงร้อยละ 81.62 ที่จบระดับปริญญาตรี นอกนั้นก็ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี และด้วยบทบาทหน้าที่ในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกคนทุกฝ่าย ต้องมีส่วนร่วมเหมือน ๆ กัน ผลจึงออกมาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สถาพร ทาภา** ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอนและเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพของครูได้แก่ อายุวุฒิการศึกษาประสบการณ์การทำงาน ใช้วิธีศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต ๑๑ จำนวน ๒๒๕ คน ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอนอำเภอบางสะพานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต ๑ ภาพรวมอยู่ในระดับการดำเนินงานมาก ครูผู้สอนที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีทฤษฎีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๙ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **องอาจ ภารพัฒน** ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความคิดเห็นในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอน้ำเกลี้ยงจังหวัดศรีสะเกษ ต่อการแสดงภาพรวมความคิดเห็นพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = ๓.๙๗$, $S.D = .๑๘$) โดยด้านวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมาย, การสนับสนุนการเรียนรู้, โครงสร้างองค์กรฯ, การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ค่าเฉลี่ย ๔.๑๕ เท่ากันซึ่งค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภารกิจอื่นและด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การวิจัยและการพัฒนา, การพัฒนาวิชาชีพบุคลากรและด้านวิธีการวัดและประเมินผลค่าเฉลี่ย ๓.๘๖ เท่ากันซึ่งค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอื่นทั้งหมด ๒. จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าเพศและระดับการศึกษาที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันส่วนอายุของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันจะทำให้ความคิดเห็นการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน^๙

^๙สถาพร ทาภา, “การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑”, **วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๙), บทคัดย่อ.

^๙องอาจ ภารพัฒน, “การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ”, **วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา มหาวบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, ๒๕๔๙), บทคัดย่อ.

5.3 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็นโรงเรียนอีกประเภทหนึ่งที่มีวัดเป็นเจ้าของ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ครบทั้ง 8 ด้าน เหมือนกับโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ ที่ผ่านมาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาก็มีการดำเนินการตามระเบียบ อยู่ในเกณฑ์ดี การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในขึ้นอยู่กับอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน แต่ยังพบว่า หลาย ด้านยังต้องมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงจำเป็นที่โรงเรียน การกุศลของวัดจะต้องพัฒนาการดำเนินงานคุณภาพให้ยิ่งขึ้นไป

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้บุคลากรโรงเรียนทุกคนได้มีความรู้และความตระหนักในการการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของงานปกติ
2. ควรมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งจากบุคลากรภายในและภายนอก และให้เป็นไปตามประกาศกระทรวง
3. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาควรมีการสร้างมาตรฐานเฉพาะของ ตนเองไว้ในมาตรฐานของโรงเรียน และดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนาที่ประสบผลสำเร็จ
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องอื่นที่อยู่นอกสถานศึกษา เช่น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน
3. ควรศึกษากลยุทธ์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นการเฉพาะของ โรงเรียนในกลุ่มการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา